

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

15. april 2005

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 21. april 2005 –
rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005 – vedlægges
Fødevareministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på
dagsordenen.

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005

1. (Evt.) Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 27/2005 om fastsættelse for 2005 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EF-farvande og for EF-fartøjer i andre farvande, som er omfattet af fangstbegrænsninger
KOM dokument foreligger endnu ikke
Vedtagelse
Side 3

2. Muligheder for at forenkle og forbedre den fælles fiskeripolitiks lovgivningsmæssige rammer
KOM dokument foreligger ikke
Rådskonklusioner (formentlig a-punkt)
Side 7

3. Femte møde i FN's Skovforum
KOM dokument foreligger ikke
Rådskonklusioner
Side 9

4. Forekomst af en ikke godkendt GMO på det europæiske marked (Bt 10 majs).
KOM dokument foreligger ikke
Drøftelse - anmodning fra Tyskland, støttet af Danmark, Grækenland, Italien, Luxembourg, Ungarn, Østrig og Polen
Side 9

5. Forslag til Rådets forordning om støtte til landdistriktsudviklingen fra den Europæiske Landbrugsfond for Landdistriktsudvikling
KOM (2004) 490
Drøftelse
Side 12

6. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet om risiko- og krisehåndtering i landbruget
KOM (2005) 74
Drøftelse
Side 31

7. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) nr. 1883/78 om almindelige regler for finansiering af interventioner gennem Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Garantisektionen
KOM (2005) 27
Vedtagelse (a-punkt)
Side 35

8. Kommissionens forslag til ændringsbudget nr. 2 til EU's 2005-budget
KOM dokument foreligger ikke.
Vedtagelse (a-punkt)
Side 37

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 26. april 2005

1. (Evt.) Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 27/2005 om fastsættelse for 2005 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EF-farvande og for EF-fartøjer i andre farvande, som er omfattet af fangstbegrænsninger
KOM dokument foreligger endnu ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at stille forslag om at fjerne adgangen til tre ekstra havdage om måneden for fartøjer i Nordsøen, som anvender trawl med et selektivt sorteringspanel. Ordningen skal kun gælde i Skagerrak og Kattegat. Herudover forventes forslaget at indeholde en justering af reglerne for havdage i Kanalen, resultatet af EU's fiskeriaftale med Island for 2005, den seneste ændring i aftalen med Grønland om fiskeri efter snekrabbe, ændring i fordelingen af skolæst i område Vb, VI og VII samt ændring i fiskerimulighederne efter dybhavshajer ved Azorerne.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge forslag til Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 27/2005 om fastsættelse for 2005 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EF-farvande og for EF-fartøjer i andre farvande, som er omfattet af fangstbegrænsninger.

Forslaget vil blive fremsat med hjemmel i art. 20, stk. 1 og stk. 4, i Rådets forordning (EØF) nr. 2371/02 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Havdageordningen 2005

3 ekstra havdage

I havdageordningen i Bilag IVa til TAC/kvoteforordningen for 2005 er der indført en undtagelse, som sikrer 3 ekstra havdage om måneden til de fiskere i Kattegat, Skagerrak og **Nordsøen**, der anvender trukne redskaber (dog ikke bomtrawl) og som har fået installeret et selektivt sorteringspanel med 120 mm kvadratmasker.

Undtagelsen for Skagerrak og Kattegat kom med i havdageordningen for 2005 på dansk initiativ. Danmark lagde under forhandlingerne vægt på, at der især for fiskere i Kattegat og Skagerrak, som fisker efter jomfru-hummere, blev indført et incitament til at anvende det selektive redskab gennem tildeling af ekstra havdage.

Kommissionen meddelte efter TAC/kvoteforordningens offentliggørelse den 14. januar 2005, at det betragtedes som en fejl, at også fiskere i **Nordsøen** har fået adgang til denne undtagelse. Undtagelsen skulle kun gælde for fiskere i Kattegat og Skagerrak. Kommissionen mente ikke, at det selektive redskab har en effekt i Nordsøen på fiskeridødeligheden, som berettiger til 3 ekstra havdage. På den baggrund forventes Kommissionen at stille forslag om, at det kun er fiskere i Kattegat og Skagerrak, som har adgang til undtagelsen med de tre ekstra havdage om måneden.

Fiskeri i Kanalen

Bomtrawlsfiskere i Kanalen, der berøres af både bilag IVa og IVc, diskrimineres med de nuværende havdageregler, når de fisker i både den østlige og den vestlige del af Kanalen. Kommissionens forslag forventes at justere reglerne, så de er i overensstemmelse med reglerne i andre områder.

Island (lodde og rødfisk)

I den nuværende TAC/kvoteforordning er EU's kvote for lodde i grønlandsk farvand fastsat til nul, idet hele den foreløbige EU-kvotepå 25.795 t blev fordelt til henholdsvis Island, Norge og Færøerne som led i EU's fiskeriaftaler med disse lande. Kvoteåret for lodde løber fra juni til april, mens EU's fiskeriaftaler følger kalenderåret. I januar 2005 meddelte de grønlandske myndigheder EU-Kommissionen, at man som følge af ny biologisk rådgivning kunne fastsætte EU's endelige loddekvote for kvoteåret 2004/2005 til 75.845 tons.

EU's fiskeriaftale med Island indebærer, at Island kan fiske 30.000 tons af EU's loddekvote i grønlandsk farvand, mens EU får adgang til at fiske 3.000 tons rødfisk i islandsk farvand. Ved forhandlingerne med Island om en fiskeriaftale for 2005 enedes man om at overføre i alt 45.930 tons lodde til Island svarende til dels 15.930 tons, som ikke kunne overføres i 2004, dels 30.000 tons for 2005, som alle skal fiskes inden udgangen af kvoteåret (ultimo april 2005). EU får tilsvarende adgang til at fiske 3.000 tons rødfisk i islandsk farvand i 2005.

Det forventes dermed, at EU's loddekvote for 2005 forhøjes med 4.120 tons (75.845 – 25.795 – 45.930). Denne mængde skal fiskes inden udgangen af april 2005. Imidlertid befinder lodden sig

~~p.t. i islandsk farvand, hvor EU's fiskere ikke har adgang, hvorfor denne kvote sandsynligvis ikke kan udnyttes. Danmark har traditionelt fisket hovedparten af EU's loddekvote i grønlandsk farvand. På baggrund af de gunstige udsigter, må der forventes fiskerimuligheder for EU's fiskere i den kommende fangstsæson, som begynder i juni 2005.~~

EU's kvote for rødfisk fastsættes til 3.000 tons. Denne mængde fordeles mellem Tyskland, UK, Frankrig og Belgien.

Grønland

Grønland har medio februar meddelt Kommissionen, at EU's TAC for snekrabber fastsættes til 1.000 tons. Denne mængde fordeles mellem Irland og Spanien.

Fordelingen af skolæst i område Vb, VI og VII

Fordelingen af skolæst i område Vb, VI og VII justeres som følge af fejl i beregningen af den nuværende fordeling. Danmark har ingen kvote af skolæst i området.

Forhøjelse af fiskerimulighederne efter dybhavshajer ved Azorerne

TAC for dybhavshajer ved Azorerne blev på rådsmødet ikke fastsat i overensstemmelse med de videnskabelige oplysninger, som Portugal havde fremsendt til Kommissionen. For at undgå discard forhøjes TAC. Forslaget berører kun Portugal.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Vedtagelse af forslaget om at fjerne Nordsøen fra undtagelsen med de tre ekstra havdage om måneden, kan have erhvervsøkonomiske konsekvenser for de fartøjer, som har investeret i sorteringspanelet, og som har hovedparten af deres fiskeri i Nordsøen. I alt 107 danske fartøjer med fiskeri i Kattegat, Skagerrak og Nordsøen har fået redskabet monteret og godkendt af Fiskerikontrollen, og er dermed blevet tildelt 3 ekstra havdage pr. måned. Ud fra statistiske kørsler for fiskerimønsteret i 2004 vurderes det, at i praksis vil antallet af fartøjer, der helt eller delvis berøres af forslaget, være betydeligt mindre. Kun en lille del af ovennævnte fartøjer driver udelukkende deres fiskeri i Nordsøen. Langt hovedparten driver fiskeri i både Nordsøen, Skagerrak og Kattegat eller udelukkende i Skagerrak og Kattegat.

Fiskernes direkte omkostninger i forbindelse med anskaffelse og montering af sorteringspanelet har ligget omkring 3.000 kr. (eksklusiv moms) pr. trawl. Flere fartøjer anvender to eller flere trawl ad gangen.

Høring

§5-udvalget er blevet hørt den 12. april 2005. Danmarks Fiskeriforening var imod Kommissionens forslag om at fjerne de 3 ekstra havdage i Nordsøen. Foreningen har ikke anset det som en fejl, at Nordsøen blev omfattet af reglerne for tildeling af 3 ekstra havdage. Reglerne bidrager således til at forbedre selektiviteten i fiskeriet i Nordsøen og medfører ikke, at fiskerne tager flere fisk i land. Forslaget giver konkrete problemer for de fiskere, som har investeret i det nye redskab, og som har planlagt deres fiskeri i 2005 ud fra muligheden for at opnå de ekstra havdage.

WWF lagde vægt på, at man belønner fiskere, der anvender mere selektive redskaber. WWF foreslog, at man fra dansk side fremskaffer dokumentation for, at det nye redskab forbedrer selektiviteten i fiskeriet i Nordsøen, for derved at bane vejen for ekstra havdage.

Dansk Fisk var enig i, at sagen om de 3 ekstra havdage er uheldig, og sender et dårligt signal til både fiskere og omverdenen.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation var meget tilfreds med aftalen om lodde, der giver håb om bedre fiskerimuligheder efter lodde i det nye kvoteår, der begynder i juni 2005

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark ønsker, at den fælles fiskeripolitik i almindelighed og havdageordningen i særdeleshed, som led i genopretningsplanen for torsk, indeholder incitamenter for fiskerne til at anvende mere selektive redskaber. Dette vil kunne bidrage til en bedre udnyttelse af de bestande, der har det godt, samtidig med at bestanden af torsk i bl.a. Nordsøen genoprettes hurtigere. Fra dansk side finder man det ikke hensigtsmæssigt at fjerne de tre ekstra havdage for Nordsøen.

Generelle forventninger til andre landes holdning

Det forventes, at der vil være et kvalificeret flertal for Kommissionens forslag eller et kompromisforslag med rent tekniske justeringer.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Muligheder for at forenkle og forbedre den fælles fiskeripolitiks lovgivningsmæssige rammer

KOM dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Forslaget til rådskonklusioner hilser Kommissionens meddelelse KOM (2004) 820 vedrørende regelforenkling velkommen og bekræfter behovet for at udarbejde en flerårig handlingsplan med bidrag fra både medlemslandene og stakeholderne.

Baggrund

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner vedrørende forenkling af reglerne i den fælles fiskeripolitik.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005 med henblik på vedtagelse som a-punkt.

Nærhedsprincippet

Rådskonklusionerne er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Arbejdet med regelforenkling på fiskeriområdet blev igangsat i november 2003, og var genstand for drøftelser på et fiskeridirektørmøde under det irske formandskab i foråret 2004. Arbejdet er mundt ud i to dokumenter fra Kommissionen: En meddelelse og et arbejdsdokument.

Kommissionens meddelelse KOM (2004) 820 blev fremlagt på rådsmødet i december 2004. Ifølge meddelelsen er der indenfor fiskeriområdet behov for en indsats med tre mål:

1. at gøre retsakterne klarere, forenkle dem og gøre dem mere tilgængelige,
2. at reducere erhvervets administrative byrder og vanskeligheder og
3. at reducere de offentlige myndigheders administrative byrder og administrative omkostninger.

Der nævnes i Kommissionens meddelelse flere årsager til, at reglerne med tiden er blevet komplekse. Det påpeges bl.a., at det er svært at finde en balance mellem lovttekster, som er nemme at læse og forstå, men som samtidig afspejler et ønske om, at den fælles fiskeripolitik omfatter flere og mere forskellige fiskerier. Der nævnes i meddelelsen en række områder, hvor der kunne opnås forenkling.

Kommissionens arbejdsdokument indeholder en analyse af mulighederne for forenkling og forbedring af reguleringen i den fælles fiskeripolitik i forhold til implementeringen samt en foreløbig liste over mulige indsatsområder og aktioner.

Målet er at udarbejde en femårig handlingsplan, som skal være konkret, og som finder en balance mellem mærkbare forbedringer, de vanskeligheder, som skal overvindes og tilgængelige ressourcer. Der planlægges en konsultationsproces med henblik på at præsentere en handlingsplan i 2005.

De tre ovennævnte målsætninger samt analysen af den nuværende situation og de områder, hvor der kan opnås fremskridt, bekræftes i udkastet til Rådskonklusioner. Man tilslutter sig behovet for at udarbejde en flerårig handlingsplan med både kortsigtede og langsigtede tiltag samt en midtvejsrevision. Det konstateres, at bidrag fra medlemslandene og stakeholders er en nødvendighed for, at handlingsplanen kan være effektiv, og Kommissionen opfordres til snarest muligt at igangsætte en konsultationsproces.

Bedre anvendelse af IT, udarbejdelse af informationsfoldere, en reduktion i arbejdsbyrden og restriktioner for fiskere samt vurderinger af nye lovforslag nævnes som områder, hvor der kan overvejes gennemførelse af kortsigtede tiltag, og Kommissionen inviteres i Rådskonklusionerne til at udarbejde initiativer på disse områder. Derudover opfordres Kommissionen til at overveje, hvordan opnåede fremskridt i forbindelse med regelforenkling kan monitoreres.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Konsekvenser

En vedtagelse af rådskonklusionerne forventes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

§5-udvalget (fiskeri) har i forbindelse med høringen vedrørende Kommissionens meddelelse og arbejdsdokument tilsluttet sig initiativet vedrørende regelforenkling.

På mødet i §5 udvalget den 12. april 2005 blev der udtrykt en generel positiv holdning til sagen. Danmarks Fiskeriforening lagde stor vægt på inddragelsen af erhvervet i den videre proces - navnlig at man anvendte erhvervets praktiske viden. WWF fremhævede, at regelforenkling ikke måtte betyde en "simplificering" men en "regulering" af EU reglerne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side støtter man udkastet til rådskonklusioner og tilslutter sig det videre arbejde, som kan fremme en forenkling af EU's regelsæt på fiskeriområdet.

Generelle forventninger til andre landes holdning

Generelt har medlemslandene været positive over for initiativet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Rådskonklusionerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Det forventede indhold af Kommissionens meddelelse KOM (2004) 820 blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 17. december 2004, jf. aktuelt notat af 9. december 2004.

3. Femte møde i FN's Skovforum

Der henvises til særskilt notat fra Miljøministeriet.

4. Forekomst af en ikke godkendt GMO på det europæiske marked (Bt10 majs) (Anmodning fra Tyskland, støttet af Danmark, Grækenland, Italien, Luxembourg, Ungarn, Østrig og Polen). KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

USA og firmaet Syngenta har meddelt EU-Kommissionen, at genetisk modificeret Bt11 majs siden 2001 har været iblandet Bt10 majs, som ikke er godkendt hverken i EU eller USA. Kommissionen arbejder på snarest at fremsætte forslag til beslutning om, at sikre, at EU ikke modtager majsfordmidler fra USA med indhold af Bt10-materiale.

Baggrund og formål

USA har den 22. marts 2005 meddelt EU-Kommissionen, at der ved en fejl er blevet eksporteret 10 kg Bt10 majsfrø i stedet for Bt11 majsfrø til Spanien og Frankrig til forskningsformål. EU-kommissionen har oplyst, at materialet herfra er blevet destrueret. Desuden kan ca. 850 t Bt10 majs være kommet ind i EU som utilsigtet iblanding i Bt11 majs siden 2001 i fødevarer eller foder. Begge majs sorter er udviklet af det amerikanske firma Syngenta.

Fødevarer og foder fremstillet af Bt11 majs kan lovligt markedsføres i EU og har kunnet det i hele perioden siden 2001, mens Bt11 majs ikke er godkendt til dyrkning i EU. "Levende" Bt10 majs og fødevarer fremstillet af Bt10 majs har ikke på noget tidspunkt været tilladt markedsført i EU. Det

~~Samme gælder for "levende" Bt11-majs og fødevarer fremstillet af Bt11-majs, hvis Bt11-majsen har indeholdt Bt10-majs.~~

Indtil den 18. oktober 2004 har forarbejdet foder, der er fremstillet af genetisk modificerede organismer som f.eks. Bt11-majs og Bt10-majs lovligt kunnet importeres til EU som foder. Senest denne dato skulle foderstoffer, der var fremstillet af genmodificerede organismer, notificeres i henhold til forordningen om genmodificerede fødevarer og foderstoffer¹, artikel 20, hvis de fortsat lovligt skulle markedsføres.

Bt10-majs indeholder i modsætning til Bt11-majs et markørgen med resistens mod antibiotikaet ampicillin. Der er aldrig blevet søgt om godkendelse af Bt10-majs.

Sandsynligheden for at der er importeret spiringsdygtig Bt11-majs iblandet Bt10-majs til Danmark vurderes at være lille, idet det ikke er godkendt til dyrkning og myndighederne ikke er blevet underrettet om import af Bt11-majs. Der er ikke godkendt forsøgsudsætninger af Bt11-majs i Danmark, så Bt10-majs kan ikke være blevet plantet i Danmark som utilsigtet iblanding i en sådan udsætning.

Myndighederne er heller ikke bekendt med, at der skulle være importeret fødevarer med Bt11-majs til Danmark.

I forbindelse med kontrol af foder i 2004 er der i 3 ud af 18 prøver blev påvist DNA fra Bt11-majs. Det vides ikke, om majsen i de 18 prøver er fra USA. I 2002 blev der undersøgt 19 foderblandinger med indhold af majs. Der blev ikke påvist Bt11 i den forbindelse.

Problematikken om Bt10-majs blev behandlet på et møde den 12. april 2005 i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed. Kommissionen oplyste ved mødet, at problemstillingen omkring Bt10-majs alene berørte forarbejdede majsfødemidler (majsglutenfoder), der er eksporteret til EU fra USA. Majs fra USA til fødevarer var ikke berørt, da EU udelukkende importerer ikke-GM majs til dette formål. Kommissionen arbejder på at fremsætte forslag til Kommissionsbeslutning for at sikre, at EU ikke modtager majsfødemidler fra USA med indhold af Bt10-materiale. Der forventes afstemning om forslaget snarest muligt, eventuelt allerede ved møde den 15. april 2005.

Sagen er endvidere sat på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005 med henblik på orientering fra Kommissionen og drøftelse.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om et konkret forslag.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Gældende dansk ret

Området er reguleret ved Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, og lov om miljø- og genteknologi.

Konsekvenser

Drøftelse af sagen på rådsmødet har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

Sagen er forelagt § 2-udvalget (Landbrug). Økologisk Landsforening bemærkede, at sagen var et eksempel på, hvor galt det kan gå på trods af, at en vedtaget GMO-sameksistensplan i Danmark. Situationen betragtes som alvorlig, og den understøtter et krav om, at såsæd skal mærkes, hvis det indeholder nærmere angivne mængder af GMO-materiale. Landbrugsrådet bemærkede, at der er tale om en ulovlig handling, og at sagen må få konsekvenser overfor virksomheden. Det bør dog ikke medføre at der lukkes for import af majs fra USA eller at lovgivningen skærpes.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side er man tilfreds med, at Kommissionen har reageret hurtigt og konsekvent i denne sag. Det er ikke acceptabelt, at der kan findes foder i Danmark, der indeholder eller er fremstillet af genetisk modificerede organismer, som ikke er godkendt. Fra dansk side lægges der stor vægt på, at situationen ikke gentager sig. På den baggrund bør Kommissionen anmodes om redegøre for, hvilke tiltag der vil blive taget for at undgå lignende fejl fremover.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Samtlige medlemslande fandt ved møde i den Stående Komité for Fødevarerkæden og Dyresundhed, at situationen var uacceptabel og udtrykte samtidig støtte til Kommissionens arbejde med at fremsætte forslag til beslutning om at sikre, at EU ikke modtager majsfødemidler fra USA med indhold af Bt10-materiale.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Forslag til Rådets forordning om støtte til landdistriktsudviklingen fra den Europæiske Landbrugsfond for Landdistriktsudvikling KOM (2004) 490

Revideret genoptryk af samlenotat af 1. marts 2005. Ændringerne er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionens forslag til Rådets forordning om støtte til landdistriktsudvikling fra den Europæiske Landbrugsfond for Landdistriktsudvikling dækker programperioden 2007-2013. Det overordnede formål er at fremme en bæredygtig udvikling af landdistrikterne i forlængelse af den fælles landbrugs- og samhørighedspolitik. Aktiviteterne skal rette sig mod forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne, forbedring af miljøet og forholdene i landdistrikterne samt forbedring af livskvaliteten i landdistrikterne og fremme af diversificering af de økonomiske aktiviteter. Medlemslandene skal udarbejde et eller flere landdistriktsprogrammer for hele programperioden 2007-2013. Kommissionen foreslår, at den fremtidige politik på landdistriktsområdet bygges op omkring 3 overordnede tematiske akser for landdistriktsudvikling: 1) Forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne, 2) Arealforvaltning, miljø og landskab og 3) Diversifikation og livskvalitet i landdistrikterne. Derudover er LEADER-tilgangen integreret som en lokal udviklingsstrategi. Forslaget indeholder også elementer vedrørende finansieringen og statsstøtte. Beskyttelsesniveauet skønnes at kunne blive forbedret grundet den mere strategiske tilgang samt en bedre integration af fødevarerikkerhed og -kvalitet, dyrevelfærd og miljø.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2004) 490 endelig af 14. juli 2004 fremsendt forslag til Rådets forordning om støtte til landdistriktsudvikling fra den Europæiske Landbrugsfond for Landdistriktsudvikling. Forslaget er oversendt til Rådet den 15. juli 2004.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Kommissionen har udarbejdet et arbejdsdokument (SEC (2004) 931) i form af en rapport med udvidede effektvurderinger af landdistriktspolitikken til brug for forberedelse af forslaget til en ny politik på landdistriktsområdet for programperioden 2007-2013. Rapporten er offentliggjort på Kommissionens hjemmeside.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005 med henblik på drøftelse af formandskabets kompromisforslag af 3. marts 2005.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Nedenstående beskrivelse af forslaget bygger på det seneste kompromisforslag fra Formandskabet. Med Dagsorden 2000 blev landdistriktspolitikken indarbejdet som søjle II i den fælles landbrugspolitik. På den ene side for at ledsage og understøtte landbrugspolitikken og på den anden side for at skabe sammenhæng med strukturfondspolitikken. Forordningsforslaget dækker programperioden 2007-2013, og skal afløse den nugældende Rådsforordning (EF) nr. 1257/1999 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget (landdistriktsforordningen). Landdistriktsforordningen udgør EU-grundlaget for de nationale landdistriktsprogrammer, som medfinansieres af EU.

Kommissionen sammenfatter i den forklarende note til forslaget de udfordringer og problemer, som landdistrikterne står overfor, og som landdistriktspolitikken skal bidrage til at afhjælpe, på følgende måde:

- Økonomiske udfordringer – lave indkomster, ældre befolkning og større afhængighed af primærsektoren.
- Sociale udfordringer – høj arbejdsløshed, lav befolkningstæthed, fraflytning, ringere serviceudbud, risiko for social udstødning og færre jobmuligheder.
- Miljømæssige udfordringer – opretholdelse af balance i natur og miljø.

Der henvises til konklusionerne fra Salzburg-konferencen om EU's landdistriktspolitik og konklusionerne fra det Europæiske Råd i Lissabon og Göteborg om at gøre EU til det mest konkurrencedygtige, videnbaserede økonomiske område inden 2010 samt at understøtte miljømæssig og social bæredygtighed. I Kommissionens meddelelse om de finansielle perspektiver for perioden 2007-2013 indgår tre hovedformål for landdistriktspolitikken: Konkurrencedygtighed, miljø og landskab, samt generel landdistriktsudvikling.

Kommissionen fremhæver, at vigtigheden af EU-dimensionen i landdistriktsudviklingen ligger i

- at ledsage og komplementere yderligere reform af den fælles landbrugspolitik og at sikre sammenhæng med instrumenterne og politikken under søjle 1 i den fælles landbrugspolitik, og
- at bidrage til andre prioriterede EU-politikker, herunder bæredygtig forvaltning af naturressourcer, innovation og konkurrencedygtighed i landdistrikterne og økonomisk og social samhørighed.

Politikken foreslås realiseret gennem finansiering fra en enkelt landdistriktsfond med fokus på bl.a. fælles EU-strategier, forenkling, større sammenhæng mellem støtteordningerne og mellem programmerne, højere grad af uddelegering af ansvar, øget gennemsigtighed samt styrket overvågning og evaluering. Der er ifølge Kommissionen desuden behov for at etablere dialog på alle niveauer af aktører, skabe netværk og udveksle erfaringer.

Kommissionen foreslår overordnet, at der i forordningen fastsættes:

- Generelle regler for EU-støtte for landdistriktsudvikling.

- ~~Målsætninger for politikken for landdistriktsudvikling.~~
- Strategisk ramme for landdistriktsudvikling.
- Akser og støtteordninger for landdistriktsudvikling.
- Regler for samarbejde, programmering, evaluering, finansiel styring, overvågning og kontrol.

Målsætninger

Ifølge forordningsforslaget er det overordnede formål at fremme en bæredygtig udvikling af landdistrikterne i forlængelse af indkomst- og markedspolitikken under den fælles landbrugs- og samhørighedspolitik.

Aktiviteterne skal rette sig mod følgende målsætninger (artikel 4):

- Forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne igennem støtte til omstrukturering, udvikling og innovation.
- Forbedring af miljøet og landskabet gennem støtte til arealforvaltning.
- Forbedre livskvaliteten i landdistrikterne og tilskynde til diversificering af den økonomiske aktivitet.

Forordningsforslagets politik skal ifølge Kommissionen baseres på følgende grundprincipper: Komplementaritet, samhørighed og lighed, partnerskab, subsidiaritet samt ligestilling mellem mænd og kvinder.

Strategisk planlægning

Det fremgår af forordningsforslaget, at Kommissionen bemyndiges til at fastlægge strategiske retningslinjer for forberedelsen og gennemførelsen af programmeringen samt de fælles EU-strategiske prioriteter for gennemførelsen af hver af de tre tematiske akser, der foreslås i forordningen, og som er beskrevet neden for. Dette skal ske inden for en frist på tre måneder fra ikrafttrædelsen af forordningen.

Medlemslandene udarbejder en strategisk plan for den nationale landdistriktspolitik, hvori der redegøres for sammenhængen med Fællesskabets strategi og de nationale og regionale strategier.

Fra 2008 skal medlemslandene en gang om året rapportere til Kommissionen om status for gennemførelse af den nationale strategi og målsætninger, og om hvordan der er bidraget til gennemførelsen af EU-strategien. Dette sker på baggrund af indikatorer defineret i landdistriktsprogrammerne.

Kommissionen vil fra 2009 og i hvert af de efterfølgende år udsende en rapport med syntesen af medlemslandenes indberetninger, herunder i forhold til hvordan den overordnede EU-strategi skrider frem.

Programmering

Inden for rammerne af EU-strategien og den nationale strategi skal medlemslandene udarbejde et eller flere landdistriktsprogrammer for hele programperioden 2007-2013. Programmet skal udarbej-

des efter høring af partnerskabet mellem statslige, regionale og lokale myndigheder, interesseorganisationer og andre relevante parter. Landdistriktsprogrammerne skal udarbejdes således, at de bl.a. indeholder en analyse over situationen i landdistrikterne med styrker og svagheder, redegørelse for støtteordninger der hører under de enkelte akser, specifikke mål, indikatorer til brug ved den løbende overvågning og evaluering samt en finansieringsplan.

Fire akser for landdistriktsudvikling

Kommissionen foreslår, at den fremtidige politik på landdistriktsområdet bygges op omkring 3 overordnede tematiske akser for landdistriktsudvikling, samt en LEADER-akse:

1. Forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne (artikel 19-33)
2. Arealforvaltning, miljø og landskab (artikel 34-48)
3. Diversifikation og livskvalitet i landdistrikterne (artikel 49-59)
4. LEADER-aksen (artikel 60-66)

Under hver af de tematiske akser er foreslået en række støtteforanstaltninger, som kan indgå i landdistriktsprogrammerne, jf. oversigten nedenfor. Der er i store træk tale om støtteordninger svarende til dem, der indgår i den nugældende landdistriktsforordning, men grupperet og tilpasset således at de mere sammenhængende kan falde ind under en af de tematiske akser.

Hertil kommer, at der i alle landdistriktsprogrammer skal indgå et såkaldt LEADER-element til gennemførelse af lokale aktionsgruppers lokale udviklingsstrategier. Derved indarbejdes det eksisterende fællesskabsinitiativ LEADER+ for 2000-2006 i landdistriktsprogrammerne fra 2007.

Skematisk oversigt over akser og støtteordninger i forslaget til landdistriktsforordning.

(ændringer i skemaet er markeret med kursiv)

Fastlæggelse af formål		EU strategi, National strategi, Landdistriktsprogrammer
Akse 1: Forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne	Foranstaltninger	<u>Menneskelige ressourcer:</u> • Uddannelse og information (artikel 20) • Etablering af unge jordbrugere (artikel 21) • Førtidspensionering (artikel 22) • Rådgivning (artikel 23) • Oprettelse af vikar- og driftskonsulentordninger samt rådgivningssystemer for landbrug og skovbrug (artikel 24)

		<u>Fysiske ressourcer:</u> • Modernisering af bedrifter (artikel 25) • Værdiforbedring af skove (artikel 26) • <i>Værditilvækst til landbrugs- og skovbrugsprodukter (artikel 27)</i> • <i>Samarbejde om udvikling i landbrugs- og fødevarer-sektoren (artikel 27a)</i> • Infrastruktur (artikel 28)
		<u>Fødevarer</u> • Opfyldelse af standarder (artikel 29) • Deltagelse i fødevarerordninger (artikel 30) • Information og afsætning af kvalitetsfødevarer (artikel 31)
		<u>Overgangsforanstaltninger for nye medlemslande:</u> • Delvis selvforsyningslandbrug (artikel 32) • Oprettelse af producentorganisationer (artikel 33)
	Budgetandel	Min. 15 % af det tildelte EU-budget
	EU medfinansiering	Max. 50 %, dog 75 % i konvergensregioner
	Områder	Alle landdistrikter
Akse 2: Arealforvaltning, miljø og landskab.	Foranstaltninger	<u>Bæredygtigt landbrug:</u> • Ugunstigt stillede bjergområder (artikel 35) • Andre ugunstigt stillede områder (artikel 35) • <i>Betalinger til landbrugsdrift i Natura 2000- og vandrammedirektivområder (artikel 36)</i> • <i>Miljøvenligt jordbrug (artikel 37)</i> • <i>Dyrevelfærd (artikel 37a)</i> • Ikke produktionsfremmende investeringer (artikel 38)
		<u>Bæredygtigt skovbrug:</u> • Skovrejsning (artikel 40-42) • Natura 2000 skovbrugsområder (artikel 43) • Skovbrug og miljø (artikel 44) • Genopbygning af produktionspotentiale i skovbrug (artikel 45) • Ikke produktionsfremmende investeringer (artikel 46)
	Grundlag	Krydsoverensstemmelser (Cross compliance)
	Budgetandel	Min. 25 % af det tildelte EU-budget
	EU medfinansiering	Max. 55 %, dog 80 % i konvergensregioner
	Områder	Alle landdistrikter/udpegede områder

Akse 3: Diversificering og livskvalitet i landdistrikterne	Foranstaltninger	<u>Økonomisk diversificering:</u> • Diversificering til ikke-landbrugsaktiviteter (artikel 50) • Etablering og udvikling af mikro-virksomheder (artikel 51) • Fremme af turisme (artikel 52) <u>Liv i landdistrikterne:</u> • Basale servicefaciliteter for liv i landdistrikterne, infrastruktur (artikel 54) • <i>Bevaring og forbedring af landsbyer og natur- og kulturarv i landdistrikterne (artikel 55)</i> • Uddannelse (artikel 56) • Kapacitetsopbygning for lokale udviklingsstrategier (artikel 57)
	Implementering	Gennem lokale udviklingsstrategier
	Budgetandel	Min. 15 % af det tildelte EU-budget
	EU medfinansiering	Max. 50, dog 75 % i konvergensområder
	Områder	Alle landdistrikter
LEADER	Foranstaltninger	• Implementering af lokale udviklingsstrategier (artikel 63) • Implementering af samarbejdsprojekter (artikel 64) • <i>Uddannelse vedr. implementering af lokale udviklingsstrategier</i>
	Implementering	Lokale aktionsgrupper og udviklingsstrategier
	EU medfinansiering	Max 55 %, dog 80 % i konvergensområder
	Budgetandel	Min. 7 % af det tildelte EU-budget skal anvendes til foranstaltninger gennemført med LEADER-metoden.

I Bilag 1 til forslaget er angivet maksimale støttesatser/støttebeløb for de støtteordninger, hvor sådanne skal fastsættes ifølge forordningsteksten.

Bemærkninger til akser og støtteordninger

Nedenfor er fremhævet nogle væsentlige forhold for støtteordningerne under akserne, herunder ændringer i forhold til tilsvarende ordninger i den gældende landdistriktsforordning (EF) nr.

1257/1999, hvor støttemulighederne blev udvidet med reformen af EU's landbrugspolitik i 2003.

Det skal bemærkes, at Kommissionen skal udarbejde gennemførelsesbestemmelser til forordningen, herunder om de nærmere betingelser for støtteordningerne. Hertil kommer, at der under et forventet

langt forhandlingsforløb vil blive skabt større klarhed over forslaget forskellige elementer, herunder i forhold til den eksisterende forordnings støttemuligheder:

Akse 1: Forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne

Uddannelse og information, artikel 19(a)(i) og 20

Støttemuligheden er bredere i forhold til nugældende forordning, idet der ikke er fastlagt et fokusområde for, hvad uddannelsen skal angå. Støttemuligheden er desuden udbredt til også at omfatte informationsaktiviteter.

Etablering af unge jordbrugere, artikel 19(a)(ii) og 21

Støtten til yngre jordbrugere ændres til udelukkende at være en engangspræmie, der hæves fra max. 30.000 € til 40.000 €. Under den gældende forordning kan også gives rentestøtte. Det er uafklaret, om denne mulighed skal fortsætte under den ny forordning. Som noget nyt stilles krav om drifts- og udviklingsplaner.

Førtidspensionering, artikel 19(a)(iii) og 22

Betingelserne for overdrager skærpes lidt, således at overdrager ikke må drive landbrug mere overhovedet. Betingelserne for overtager lempes lidt, idet der ikke stilles krav til at bedriften skal forbedres inden en bestemt frist. For arbejdstager er betingelserne de samme som hidtil.

Den samlede støtteperiode begrænses til 15 år. Støttesatserne sættes op med ca. 20 %.

Rådgivning, artikel 19(a)(iv) og 23

Skovbrugere omfattes, og tilsyneladende udvides de tilskudsberettigede rådgivningsaktiviteter. Støttesatsen på 80 % af tilskudsberettigede udgifter og støtteloftet på 1500 € pr. rådgivningstjeneste er uændrede.

Oprettelse af vikar- og driftskonsulentordninger mv., artikel 19(a)(v) og 24

Omfatter også rådgivningstjenester for skov. Støtten er degressiv over en periode på max. 5 år fra etablering.

Modernisering af bedrifter, artikel 19(b)(i) og 25

Svarer til investeringsstøtteordningen (forbedringsordningen) i den eksisterende forordning. Ordningen gøres tilsyneladende bredere, idet der ikke henvises til hvilke specifikke indsatsområder der kan støttes, som i den gældende forordning. For unge jordbrugere vil den maksimale støttesats være 50 % af investeringerne - dog 60 % i ugunstigt stillede bjergområder og andre ugunstigt stillede områder samt Natura 2000-områder. For andre jordbrugere vil den maksimale støttesats være 40 % og 50 % i ovennævnte ugunstigt stillede områder mv.

Værdiforbedring af skov, artikel 19(b)(ii) og 26

Der er tale om en videreførelse af de eksisterende støttemuligheder med sigte på at forbedre skovens produktion. Der indføres en maksimal støttesats på 40 % af investeringerne, dog 50 % i ugun-

stigt stillede bjergområder og andre ugunstigt stillede områder samt Natura 2000-områder. Der er ingen maksimale støttesatser i den gældende forordning.

Værditilvækst til landbrugs- og skovbrugsprodukter, artikel 19(b)(iii) og 27

Omfatter investeringer i forarbejdningssektoren. Muligheden for at yde støtte til investeringer i forarbejdningsvirksomheder er i forslaget begrænset til mikro-, små og mellemstore virksomheder². Det vil sige virksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 50 mio. €. For skovvirksomheder begrænses til mikrovirksomheder. Der er ingen begrænsninger i den nu-gældende forordning om, hvilke virksomheder der kan støttes. Der henvises ikke til, hvilke specifikke indsatsområder der kan støttes, hvilket er tilfældet i den eksisterende forordning. Ordningen gøres derfor tilsyneladende bredere, men med begrænsning af, hvilke virksomheder der kan støttes. Maksimal støttesats 40 % af investeringerne, dog 50 % i konvergensregioner.

Samarbejde om udvikling af nye produkter, processer og teknologier i landbrugs- og fødevareresektoren, artikel 19(b)(iiia) og 27a

Støttetilgængeligheden er ny i forhold til den eksisterende forordning. Der er mulighed for at yde støtte til samarbejde om projekter med deltagelse af primærproducenter, forarbejdningsvirksomheder og tredje parter, herunder brancheorganisationer og sammenslutninger, hvis formål er udvikling og innovation af nye produkter, processer og teknologier i landbrugs- og fødevareresektoren. Der er ingen begrænsning med hensyn til størrelsen af de deltagende virksomheder.

Infrastruktur, artikel 19(b)(iv) og 28

Samler nuværende foranstaltninger vedrørende grundforbedring, jordfordeling, forvaltning af landbrugets vandressourcer og infrastruktur. Udvidet med skovbrug.

Genopbygning af landbrugspotentiale beskadiget ved naturkatastrofer samt forebyggende foranstaltninger, artikel 19 b(v)

Uændret.

Opfyldelse af normer baseret på EU-lovgivning, artikel 19(b)(i) og 29

Videreførelse af de støttetilgængeligheder, der kom ind i landdistriktsforordningen i 2003, herunder det samlede støtteloft på 10.000 €/bedrift/år. Investeringsudgifter er ikke længere udelukket fra at kunne indregnes i støtten.

Deltagelse i mærkningsordninger for fødevarer, artikel 19(c)(i) og 30

² I henhold til Kommissionens henstilling (2003/361/EF) af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder. Henstillingen erstatter fra den 1. januar 2005 henstilling 96/280/EF. Ved mikrovirksomheder forstås virksomheder, som beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 2 mio. €. Ved små virksomheder forstås virksomheder, som beskæftiger under 50 personer og har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 10 mio. €. Ved mellemstore virksomheder forstås virksomheder, som beskæftiger under 250 personer og har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. € og en samlet årlig balance på ikke over 43 mio. €

Videreførelse af de støttemuligheder, der kom i landdistriktsforordningen i 2003. Dog indgår ingen definerede krav til de ordninger for fødevarer kvalitet, som medlemslandene kan godkende. Disse fastsættes i gennemførelsesbestemmelser. Støtteloftet på 3000 € /bedrift/år er uændret.

Information og markedsføring af kvalitetsordninger, artikel 19(c)(ii) og 31

Videreførelse af de støttemuligheder, der kom ind i landdistriktsforordningen i 2003, herunder maksimal støtteintensitet på 70 % af de tilskudsberettigede omkostninger.

Akse 2: Arealforvaltning, miljø og landskab.

Aksen omfatter miljø- og naturrettede foranstaltninger til fremme af bæredygtig produktion inden for landbrug og skovbrug, samt foranstaltninger målrettet områder med naturlige handikaps, herunder bjergområder.

Der indgår særlige foranstaltninger målrettet landbrugs- og skovarealer i relation til implementeringen af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver (Natura 2000), samt vandrammedirektivet. En række af de øvrige støtteordninger vurderes tillige at kunne understøtte den kommende implementering af vandrammedirektivet.

Medlemslandene vil – i lighed med den eksisterende forordning – være forpligtet til at implementere støtteordninger for miljøvenligt jordbrug (artikel 37) i hele landet.

Der foreslås en strammere definition af ugunstigt stillede områder. Ugunstigt stillede områder ud over bjergområder, som ikke er ramt af betydelige naturbestemte handikaps, men af konkrete handikaps, må maksimalt udgøre 10 % af landbrugsarealet i de enkelte medlemslande. Medlemslandene skal endvidere begrænse deres ugunstigt stillede områder ud over bjergområder med specifikke handikaps. Kommissionen stiller forslag hertil, som behandles i forvaltningskomiteen. Landbrug nord for den 62. breddegrad anses automatisk som bjergområder, hvor der af klimatiske grunde er en kortere vækstsæson.

Støttemodtagere under akse 2 skal overholde reglerne for krydsoverensstemmelse (cross compliance) og god landbrugs- og miljømæssig stand, som fastlagt i artikel 4 og 5 samt bilag III og IV i den horisontale rådsforordning (EF) nr. 1782/2003 om fastlæggelse af fælles regler for direkte støtte, og der skal fastlægges regler for annullering eller reduktion af støtten. Den nuværende forordning stiller betingelse om overholdelse af "God Landbrugspraksis", som indeholder betingelser fastsat i de nationale programmer, som typisk er mindre omfattende end cross compliance. Med forslaget bliver der således sammenfald mellem EU-bestemmelserne under Søjle I og Søjle II på dette område.

Bæredygtigt landbrug

Betalinger til ugunstigt stillede bjergområder og andre ugunstigt stillede områder, artikel 34(a)(i) og (ii) og 35

Svarer stort set til den eksisterende forordnings muligheder for støtte til ugunstigt stillede bjergområder og andre ugunstigt stillede områder. Årlig betaling pr. ha landbrugsjord i mindst 5 år i udpe-

gede områder, jf. artikel 47, hvor landbrug sker under vanskelige vilkår. Betalingen fastlægges som kompensation for særlige omkostninger og indkomsttab inden for et minimums- og maksimumsbeløb (25-250 €/ha/år). Betalinger pr. hektar til bedrifter i bjergområder og andre ugunstigt stillede områder skal reduceres degressivt over et maksimalt antal ha. pr. bedrift, hvilket defineres nationalt.

Betalinger til landbrugsdrift i Natura 2000- og vandrammedirektivområder, artikel 34(a)(iii) og 36
Svarer til støttemuligheden under den eksisterende forordning. Årlig betaling pr. ha landbrugsjord beregnet ud fra meromkostninger og mindreindtægter ved landbrugsdrift i Natura 2000- og vandrammedirektivområderne som følge af restriktioner relateret til implementering af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiver og Vandrammedirektivet. Normal maksimumbetaling 200 € pr. år med mulighed for initial betaling op til 500 € pr. år i op til 5 år.

Miljøvenligt jordbrug, artikel 34(a)(iva) og 37

Ordningen svarer stort set til støttemulighederne i den eksisterende forordning. Støtten omfatter betalinger til landmænd for indgåelse af miljømæssige forpligtelser i 5 år beregnet ud fra meromkostninger og mindreindtægter forbundet med disse forpligtelser. Hvor det er nødvendigt, kan gennemførelsesomkostninger (transaction costs) også indgå, hvilket er et nyt støtteelement. Forpligtelserne skal gå videre end betingelserne for cross compliance og god landbrugs- og miljømæssig stand. Der gives ikke længere adgang til at medtage et incitamentsstillæg som under den eksisterende forordning. Kommissionen har dog antydnet, at transaction costs kan indrettes sådan, at der er et incitamentsselement her. Støttemodtagere kan som noget nyt vælges ud fra bedste bud, idet der i udbuddet anvendes resultatbaserede kriterier for økonomi, miljø og dyrevelfærd. Naturkriterier forventes også at kunne indgå.

Støtten omfatter årlig betaling i 5-7 år pr. ha landbrugsjord til landmænd og, hvor det kan begrundes i miljøhensyn, også til andre jordforvaltere. Maksimalstøttesatserne er uændrede (450 – 900 €/ha/år for arealrelaterede foranstaltninger). Hvis det kan begrundes, kan støtteperioden forlænges, og i særlige tilfælde kan støttesatserne øges ud over de anførte satser. Foranstaltningen om miljøvenligt jordbrug er obligatorisk for medlemsstaterne, som i den nuværende programperiode. Ordningen omfatter tillige foranstaltninger til bevarelse af genetiske ressourcer inden for landbruget.

Dyrevelfærd, artikel 34(a)(ivb) og 37a

Ordningen svarer stort set til støttemulighederne i den eksisterende forordning og ovennævnte om miljøvenligt jordbrug (artikel 37), og er tilsvarende baseret på princippet om, at der ydes betaling for en ekstensiv produktionsform, der går ud over de lovmæssige krav til gavn for miljøet, her dyrevelfærden. Maksimalstøttesatsen er uændret (500 €/ha/år/dyreenhed).

Ikke produktionsfremmende investeringer, artikel 34(a)(v) og 38

Der er tale om en ny separat støtteordning. Støtte til ikke-produktionsfremmende investeringer kan under den gældende forordning indregnes i støtteniveauet for miljøvenligt jordbrug.

Støtte kan gives til urentable investeringer forbundet med

a) de i artikel 37 og 37a beskrevne foranstaltninger for miljøvenligt jordbrug og dyrevelfærd og

b) til investeringer på landbrugsbedrifter, som forøger de offentlige naturværdier i de involverede Natura 2000-områder.

Under den nuværende forordnings artikel 33, pind 11, er det muligt at støtte miljøbeskyttelse i forbindelse med landbrug, skovbrug og landskabspleje samt forbedring af dyrevelfærd. Denne støtte-mulighed indgår ikke i forordningsforslaget under akse 2, og muligheden for at støtte demonstrati-ons- og pilotprojekter er derfor tilsyneladende begrænset. Den nye forordning synes i mindre grad at give mulighed for støtte til investeringsomkostninger til naturgenopretning.

Bæredygtigt skovbrug.

Skovrejsning, artikel 34(b)(i) og 40

Under den nuværende forordning er det muligt at opnå støtte til privat og kommunal skovrejsning. Statslig skovrejsning kan medfinansieres efter ændring af landdistriktsforordningen i 2003. Dette vil fortsat være muligt efter det nye forslag. Dog kan støtte som kompensation for indkomsttab kun ydes i 15 år mod nu 20. Maksimumstøtten for indkomstkompensation er sænket fra 725 til 500 €/ha/år til landmænd eller sammenslutninger af landmænd. Der er desuden indført et støtteloft for investeringerne på 50 % - dog 60 % i ugunstigt stillede bjergområder og andre ugunstigt stillede områder samt Natura 2000-områder. Der kan ikke ydes støtte til plantning af juletræer.

Etablering af agro-skov-systemer på landbrugsjord, artikel 34(b)(ii) og 41

Der er tale om en ny tilskudsmulighed vedrørende såkaldte agro-skov-systemer, en driftsform hvor landbrug og skovbrug sker samtidig på et givent areal. Der har endnu ikke været gjort forsøg med denne driftsform i Danmark. Der kan alene gives støtte til etableringsomkostningerne, og med et støtteloft på 50 % - dog 60 % i ugunstigt stillede bjergområder og andre ugunstigt stillede områder samt Natura 2000-områder.

Skovrejsning på ikke-landbrugsjord, artikel 34(b)(iii) og 42

Der er tale om videreførelse af en tilskudsmulighed, der ikke har været udnyttet i Danmark.

Natura 2000 områder, artikel 34(b)(iv) og 43

I henhold til forslaget til ny forordning kan der ydes tilskud til private skovejere eller sammenslutninger af private skovejere som kompensation for de restriktioner i skovanvendelsen, der måtte blive pålagt i Natura 2000 områderne. Restriktionerne pålægges skovejeren for at sikre arter og skov-naturtyper som er omfattet af EU's Habitatdirektiv og EU's fuglebeskyttelsesdirektiv. Der er i forslaget lagt op til årlige udbetalinger (40-200 €/ha/år), og at indkomsttab ikke kan dækkes.

Skovbrug og miljø, artikel 34(b)(v) og 44

Der er tale om en ny tilskudsmulighed, der for skovbruget åbner for tilskud efter samme principper som kendes fra landbrugets MVJ-ordning. Tilskud til skovmiljø gives pr. hektar for 5-årige frivillige forpligtigelser inden for et minimums- (40 €/ha/år) og maksimumsbeløb (200 €/ha/år).

Genopbygning af produktionspotentiale i skovbrug, artikel 34(b)(vi) og 45

Svarer til mulighederne i den gældende forordning.

Ikke produktionsfremmende investeringer, artikel 34(b)(vii) og 46

Som noget nyt gives mulighed for tilskud til ikke produktionsfremmende investeringer, som er koblet til artikel 44 (*Skovbrug og miljø*). Tilskuddet skal fremme de offentlige goder på det pågældende areal. Tilskuddet kan også ydes til offentlige myndigheder.

Akse 3: Diversificering og livskvalitet i landdistrikterne

Støttemulighederne i den eksisterende forordning til fremme af tilpasning og udviklingen af landdistrikterne genfindes i den nye forordning, men med et højere detaljeringsniveau. Der er tilføjet nye støtteområder, særlig vedrørende kompetenceudvikling.

Diversificering til ikke-landbrugsaktiviteter, artikel 49(a)(i) og 50

Det specificeres, hvem der kan modtage støtten. Der er ikke fastsat et støtteloft.

Støtte til etablering og udvikling af mikro-virksomheder artikel 49(a)(ii) og 51

En ny støttemulighed til etablering og udvikling virksomheder med op til 10 ansatte. Der er ikke fastsat et støtteloft.

Turistaktiviteter, artikel 49(a)(iii) og 52

I forhold til den gældende forordning præciseres, hvad der er turistaktiviteter, hvorved bestemmelsen indsnævres. Der kan således ydes støtte til mindre infrastrukturprojekter og til markedsføring af turistaktiviteter. Der er ikke fastsat et støtteloft.

Basale servicefaciliteter for liv i landdistrikter og infrastruktur, artikel 49(b)(i) og 54

Støttemuligheden er præciseret i forhold til nuværende tekst, og omfatter etablering af basale servicefaciliteter til en landsby eller grupper af landsbyer samt mindre infrastrukturprojekter.

Bevaring og udvikling af landsbyer, artikel 49(b)(ii)

Omfatter støtte til udviklingsprogrammer for og vedligeholdelse/restaurering af landsbyer.

Bevaring og forbedring af natur- og kulturarv i landdistrikterne, artikel 49(b)(iii) og 55

Omfatter støtte dels til tiltag til styrkelse af miljømæssig opmærksomhed, turisme og udarbejdelse af beskyttelses- og forvaltningsplaner vedrørende Natura 2000-områder og andre områder af høj naturværdi, dels til studier og investeringer i forbindelse med vedligeholdelse, restaurering og forbedring af landdistrikternes kulturarv.

Uddannelse, artikel 49(c) og 56

Ny støttemulighed til uddannelse af økonomiske aktører, der arbejder med landdistriktsudvikling som beskrevet i akse 3.

Færdighedsopnåelse og udøvelse, artikel 49(d) og 57

Eksisterer delvis i nuværende forordning, og omfatter støtte til tilegnelse af færdigheder, forberedelse og gennemførelse af en lokal udviklingsstrategi.

Akse 4: LEADER

Som noget nyt indgår LEADER som en akse i landdistriktsforordningen. Det nuværende LEADER initiativ 2000-2006 er defineret i Kommissionens meddelelse om retningslinjerne for LEADER+ af 14. april 2000. Forordningsforslaget svarer hertil.

LEADER-tilgangen er en lokal udviklingsstrategi, der skal bestå af en række elementer, herunder programmer for veldefinerede landdistriktsområder, bottom-up tilgang med udgangspunkt i lokale aktionsgrupper, lokalt privat-offentligt partnerskab, flersektoriel tilgang, implementering af samarbejdsprojekter og netværksdannelse. Der kan ydes støtte til implementering af lokale udviklingsstrategier, samarbejdsprojekter og drift af lokale aktionsgrupper, herunder uddannelse.

Under LEADER-aksen skal målene for en eller flere af de øvrige 3 akser forfølges gennem brugen af den særlige LEADER-tilgang.

Finansiering

For at sikre balance mellem akserne foreslår Kommissionen, at der skal anvendes minimumandele af EU-budgettet pr. medlemsstat på de forskellige akser. Det foreslås, at akse 1 og 3 hver skal udgøre mindst 15% af programmets samlede EU-budget, mens akse 2 prioriteres således, at mindst 25% af EU-budgettet skal bruges på foranstaltninger under denne akse. Der kan således frit disponeres over 45% af EU-budgettet tildelt det enkelte medlemsland.

Der skal allokeres mindst 7% af programmets samlede EU-budget til foranstaltninger gennemført med LEADER-metoden. Disse foranstaltninger kan rette sig mod hvilken som helst af de 3 akser.

EU-medfinansieringen er foreslået fastsat til maksimalt 50% (75% i konvergensregioner) for akse 1 vedrørende konkurrenceevne og akse 3 vedrørende bredere landdistriktsudvikling, samt for teknisk assistance. For akse 2 vedrørende landskabsforvaltning og Leader-initiativet er den maksimale EU medfinansiering fastsat til 55% (80% i konvergensregioner). For såkaldte ultraperifere regioner kan EU-medfinansieringen hæves med yderligere 5%-point. I den nuværende landdistriktsforordning er EU-medfinansieringen på maksimalt 50% (75% i konvergensregioner), dog 60% (85% i konvergensregioner) for miljøvenligt jordbrug og dyrevelfærd.

Forslaget medfører, at for nogle foranstaltninger vil den maksimale EU-medfinansieringsprocent blive øget, f.eks. skovforanstaltningerne, mens den maksimale EU-medfinansieringsprocent for f.eks. miljøvenligt jordbrug reduceres.

Der fastsættes nationale konvolutter for perioden 2007-2013 med årlige allokeringer, der følger kalenderåret. Kommissionen foreslår endvidere, at der afsættes en resultatreserve på 3% af det samlede budget, der stilles til rådighed for at styrke LEADER-metodens gennemførelse i årene 2012-2013. Reserven fordeles bl.a. på baggrund af resultatet af midtvejsevalueringerne. Der foreslås desuden en begrænset overførselsadgang af uforbrugte EU-midler (N+2-reglen).

Den samlede programramme er ifølge forslaget 88,75 mia. € i 2004 priser, hvor mindst 31,3 mia. € vil være forbeholdt konvergensregioner (mål 1-områder). Det svarer til en samlet årlig ramme på ca. 12 mia. € i 2006 i 2004-priser. Beløbet fastsat i 2004-priser vil blive fremskrevet med en fast sats hvert år, hvor der i 2010 vil blive fastsat en ny sats for 2011-2013.

Der kan afsættes op til 0,25% af det årlige budget til teknisk assistance fra Kommissionen, herunder til et Europæisk netværk for landdistriktsudvikling. Medlemsstaterne kan afsætte op til 4% af det samlede beløb til hvert program til teknisk bistand

Kommissionen vil foretage en indikativ fordeling af landdistriktsmidlerne afsat med en årlig konvolut til medlemslandene baseret på objektive kriterier og under hensyntagen til:

- Beløbene afsat til konvergensregioner (mål 1-områder).
- Tidligere udnyttelse af landdistriktsprogrammerne.
- Særlige situationer og behov.

Medlemslandene skal endvidere tage hensyn til de midler, der fremkommer ved modulationen af den direkte støtte i henhold til artikel 12, stk. 2, i den horisontale forordning (EF) nr. 1782/2003. Det understreges endvidere, at de årlige forpligtelser fra landdistriktsfonden og fiskerifonden for så vidt angår den del, der bidrager til konvergensmålet, samt strukturfondene ikke må overstige mere end 4% af det nationale BNP.

Administration, kontrol og information

Før landdistriktsprogrammerne kan træde i kraft, skal medlemslandene foranstalte, at de nødvendige systemer for administration, kontrol og udbetaling er iværksat for at sikre beskyttelse af EU's midler.

Medlemslandene skal ligeledes sikre information og offentlighed omkring de EU-medfinansierede aktiviteter.

I henhold til forslaget er medlemslandene forpligtede til at nedsætte et overvågningsudvalg sammensat af medlemmerne fra partnerskabet. Nedsættelse af et overvågningsudvalg er frivilligt efter den nugældende forordning. Overvågningsudvalgets opgaver præciseres i forhold til programmets gennemførelse og opfølgning på resultater.

Medlemslandene skal i samarbejde med Kommissionen etablere et system til evaluering af landdistriktsprogrammet, der sikrer ex ante, årlige, midtvejs og ex post evalueringer af programmet. Kommissionen udarbejder efterfølgende synteserapporter for så vidt angår ex post evalueringen.

Statsstøtte

Forordningsforslaget giver på en række områder mulighed for at supplere med nationalt finansieret støtte i særlige tilfælde, hvilket også gælder i den nuværende forordning.

Kompromisforslag fra formandskabet

Den reviderede tekst som beskrevet ovenfor omfatter hovedsageligt præciseringer og opstramninger i teksten. Der er dog også ændringer i indholdet visse steder. Innovation har fået en mere fremtrædende placering i formålene, og der er i artikel 27 givet mulighed for, at også mellemstore virksomheder kan søge støtte. Desuden er indføjet artikel 27a om støtte til samarbejde om udviklingsprojekter, hvor også store virksomheder og organisationer kan deltage. Akse II er blevet lidt mere fleksibel, hvad angår ikke-produktive investeringer og længden af MVJ-kontrakter. Dyrevelfærd er udskilt i en separat artikel, og foranstaltningen er ikke længere obligatorisk. Desuden er det nu blevet muligt - på linie med Natura 2000 - at yde betalinger som kompensation for restriktioner pålagt i forbindelse med implementering af Vandrammedirektivet. I akse 3 er det sket en række redaktionelle ændringer, som giver en bedre sammenhæng i akse. LEADER benævnes nu i en akse 4.

De administrative forskrifter er blevet forenklet, hvad angår krav til de enkelte administrative organer. Evalueringsforpligtelsen er lettet en smule i den forstand, at der nu ikke skal udarbejdes årlige evalueringsrapporter. Der skal stadig evalueres løbende, men den egentlige rapportering begrænses til ex-ante, midtvejs- og ex-post evalueringer.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. Udtalelsen forventes at foreligge den 22. juni 2005.

Gældende dansk ret

Landdistriktsforanstaltningerne på landbrugsområdet er gennemført ved lov om støtte til udvikling af landdistrikterne (landdistriktsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 728 af 29. juni 2004. Landdistriktsforanstaltningerne på skovbrugsområdet er gennemført ved skovloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 959 af 2. november 1996.

Konsekvenser

Beskyttelsesniveauet skønnes at kunne blive forbedret grundet den mere strategiske tilgang samt en bedre integration af fødevarerikkerhed og -kvalitet, dyrevelfærd og miljø.

En vedtagelse af forslagene vil have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Konsekvenserne for EU's budget vil afhænge af udfaldet af de generelle forhandlinger om de finansielle perspektiver for 2007-2013, som den fornyede landdistriktspolitik er en integreret del af. Der kan afhængigt af udfaldet også være statsfinansielle konsekvenser i form af den nationale medfinansiering af landdistriktsprogrammet.

Kommissionen har med meddelelsen om Dagsorden 2007 af 10. februar 2004 foreslået, at EU-budgettet til landdistriktspolitikken bliver på 11.759 mio. € i 2007 stigende til 13.205 mio. € i 2013 (i 2004-priser).

Fordeling af landdistriktsmidler 2007-2013 (bilag II til forordningen)

Mio. €	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
2004-priser	11.759	12.235	12.700	12.825	12.952	13.077	13.205

Konkrete skøn over konsekvenserne må afvente den større klarhed over forslaget, som forhandlingerne vil bidrage til.

Høring

Forslaget har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug). Der er indkommet bemærkninger fra Landbrugsraadet (på vegne af Dansk Landbrug, Danske Slagterier, Mejeriforeningen, Kødbranchens Fællesråd, Økologisk Landsforening og Dansk Erhvervsgartnerforening), Fødevarerindustrien og LO.

Landbrugsraadet anfører, at organisationerne på nuværende tidspunkt alene vil tage stilling til de mere overordnede og principielle forslag. I takt med at forhandlingerne i EU-regi konkretiseres, vil organisationerne gerne bidrage på et mere detaljeret niveau.

Landbrugsraadet henviser til dialogen med Fødevarerministeriet om den fremtidige landdistriktpolitik, og til rapporten fra et tværministerielt udvalg om nyt liv i landdistrikterne, som erhvervet bakker op om igen. Landbrugsraadet finder, at forordningsforslaget er meget traditionelt i sin tankegang uden megen nytænkning, og at mulighederne for at få realiseret ideerne i rapporten ikke er gode med det grundlag, som Kommissionen giver i forordningsforslaget.

Landbrugsraadet konstaterer med beklagelse, at innovation ikke indgår som et væsentligt nyt indsatsområde i forslaget, og Landbrugsraadet hilser med tilfredshed, at det fra dansk side blev fremført på rådsmødet i juli 2004, at forslaget mangler innovation som et vigtigt element. Landbrugsraadet forventer, at Fødevarerministeriet fortsat vil arbejde for, at der fremadrettet sikres en bred mulighed for at kunne yde støtte til innovation og udvikling under landdistriktsprogrammet, herunder at støttemodtagerkredsen udvides. Landbrugsraadet påpeger vigtigheden af, at forenklingen af administrationen af landdistriktsprogrammet også slår igennem over for tilskudsmodtagerne.

Indsatsområder

Vedrørende forslagets tre akser og de foreslåede budgetmæssige bindinger finder Landbrugsraadet, at der bør være størst fokus på akse 1 (Forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne) og akse 2 (Arealforvaltning, miljø og landskab). Med henvisning til, at der kan være store forskelle fra land til land m.h.t. behov for indsats inden for de forskellige områder, finder Landbrugsraadet det uhensigtsmæssigt med de foreslåede budgetmæssige bindinger under de tre akser og LEADER. Det må i højere grad være op til de enkelte medlemslande at afgøre, hvor stor en del af midlerne, der skal anvendes inden for de forskellige områder.

Ad. akse 1: Forbedring af landbrugets og skovbrugets konkurrenceevne

Landbrugsraadet fremhæver, at udvikling af landdistrikterne ikke udelukkende er sammenfaldende med udvikling af små/mikro virksomheder som foreslået. Virksomhedsstrukturen i de enkelte lande bør respekteres, og udvikling bør drives af dem, som kan og vil uafhængigt af størrelse. Ordninger vedr. kvalitetsmærker, efterlevelse af standarder og værditilvækst i landbrugsproduktionen risikerer reelt ikke at kunne finde fornuftig anvendelse i Danmark med de snævre grænser vedr. ansøgerskreds. I relation til forbedring af landbrugets konkurrencevilkår bør også omstilling til dyrkning af alternative afgrøder, herunder afgrøder til energiformål indgå som et indsatsområde.

Ad. akse 2: Arealforvaltning, miljø og landskab

Landbrugsraadet finder, at områder påvirket af implementering af Vandrammedirektivet bør nævnes som et specifikt indsatsområde. Ud over et tilskud pr. ha. bør der også åbnes mulighed for at give tilskud til andre aktiviteter, som vil indvirke positivt i f.eks. et Natura 2000-område eller et område påvirket af vandrammedirektivet. Desuden bør økologisk jordbrug specifikt nævnes i forordningen. Som en del af det bæredygtige landbrug bør også indgå hele bioenergiområdet, herunder værdigenerering af biomasse.

Der er behov for at præcisere definitionen af "andre ugunstigt stillede områder", og Landbrugsraadet rejser spørgsmålet, om de danske småøer fortsat vil komme ind under denne kategori.

Ad. akse 3: Forbedring af livskvaliteten og diversificeringen i landområderne

Landbrugsraadet finder ikke, at støtteformålene under akse 3 berettiger til en budgetandel på 15 % – alternativt bør der indgå mere vækstorienterede foranstaltninger, og også under akse 3 bør det respekteres, at virksomhedsstrukturen i de enkelte lande er forskellig.

Afslutningsvis fremhæves, at den kommende forordningstekst bør åbne mulighed for et bredt udsnit af indsatsområder, og man understreger vigtigheden af, at også innovationsindsatsen bliver en mulighed i det kommende program.

Fødevarerindustrien bemærker, at man er positiv overfor markedsorienteringen af den fælles landbrugspolitik, herunder den væsentlige forøgelse i landdistriktsmidlerne. Man lægger derfor stor vægt på, at forordningen udformes, så foranstaltningerne fører til reel vækst og skabelse af arbejdspladser i landdistrikterne.

Fødevarerindustrien er bekymrede over den ringe vægt, der er lagt på innovation og udvikling i forordningsudkastet. Man er enig i at satse på "konkurrencedygtighed", men uden at fokusere på innovation og udvikling i fødevarer sektoren, er det vanskeligt at se, hvordan fødevarer sektorens konkurrencedygtighed kan styrkes. Fødevarerindustrien finder det desuden utilfredsstillende, at "fødevarerindustrien" ikke er nævnt eksplicit i forbindelse med målsætningerne for programperioden.

LO finder det positivt med en mere strategisk tilgang til landdistriktsudviklingen, og fremhæver, at udviklingen i landdistrikterne har stor betydning for beskæftigelsen generelt. LO påpeger behovet for, at f.eks. foranstaltninger på uddannelsesområdet også bliver tilgængelige for lønmodtagere, at

opbygning af infrastruktur og organisatoriske systemer også kommer til at omfatte lønmodtagerorganisationer, samt at lønmodtagernes organisationer i landdistrikterne får adgang til udviklingsstøtte på lige fod med f.eks. landbrugsorganisationer. LO finder det vigtigt, at der i forordningen lægges vægt på innovation og udvikling, og at jobkvaliteten bør prioriteres. LO påpeger, at der er behov for at tydeliggøre konsekvensen af ikke at overholde cross compliance betingelserne for støtte under akse 2.

LO fremhæver vigtigheden af, at man på både europæisk og nationalt niveau udvikler politikken i samarbejde med repræsentanter for lønmodtagerne. Det påpeges, at forordningens betydning for Danmark vil afhænge af udformningen af det danske landdistriktsprogram, og at lønmodtagerne derfor så tidlig som muligt bør inddrages i arbejdet med udformningen af det danske program.

På mødet i § 2-udvalget den 9. november 2004 fremhævede Landbrugsraadet på ny vigtigheden af, at innovation indgår som et indsatsområde i forslaget og bemærkede, at landdistriktsstøtten bør prioritere non-food, kvalitet og en vis volumen i højere grad end området for mikro- og små virksomheder. Landbrugsraadet bemærkede, at man fortsat mener, at der bør sættes størst fokus på akse 1 og akse 2 og at budgetandelen på akse 3 synes at være for stor. Dog bør man i højere grad se på indholdet af foranstaltningerne, i stedet for om det ligger i den ene eller anden akse. Dansk Landbrug mente, at Vandrammedirektivet skal nævnes under akse 2, navnlig i lyset af at Natura 2000 er nævnt i teksten. Fødevarerindustrien fremhævede også innovation som et væsentligt element og ønskede, at landdistriktsudviklingsprogrammet nævner forarbejdningssiden mere eksplicit samt at programmet sammenkobles med Lissabon-processen således at der fokuseres på vækstperspektivet. Endelig fremhævede Økologisk Landsforening, at man ønskede at økologiske møllerier også kan modtage støtte.

På mødet i § 2-udvalget den 12. april 2005 understregede Landbrugsraadet vigtigheden af, at store virksomheder også kan være støtteberettigede både for så vidt angår innovationsmidlerne og for så vidt angår strukturprojektordningen. Endvidere mente man, at akse 3 også burde omfatte aktiviteter, der kan knytte kontakt mellem landbruget og lokalområdet, f.eks. i form af formidling, rådgivning, oplysning og uddannelse. Endelig understregede man, at demonstrationsordningen bør gøres klarere. Økologisk Landsforening understregede på ny, at man ønskede at økologiske møllerier også kan modtage støtte. Fødevarerindustrien fremhævede, at der burde være størst fokus på akse 1, og at det i øvrigt bør være op til de enkelte medlemsstater, hvordan midlerne fordeles. Man var godt tilfreds med inddragelsen af innovation og mente, at investeringsstøtten også burde kunne gives til store virksomheder. Det burde ikke være virksomhedens størrelse men effekten, der burde være afgørende.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens foreløbige holdning, at man generelt støtter forordningens indsatsområder og prioriteter, men arbejder for ændringer på prioriterede områder.

Det er således allerede opnået, at det er blevet muligt at yde støtte til investeringer, der fremmer innovation. Der vil fortsat blive arbejdet på at forbedre denne mulighed. Herved vil der blive skabt et godt grundlag for vækst i fødevaresektoren og landdistrikterne.

Det er ligeledes lykkedes at få indføjet en mulighed for at yde betalinger som kompensation for restriktioner pålagt i forbindelse med implementering af vandrammedirektivet.

Der vil fortsat blive arbejdet for at skabe mulighed for éngangsbetalinger i forbindelse med længe-revarende forpligtelser under miljøaksen, for at der bliver mulighed for at yde støtte til at dække tab af indkomst fra skovdrift i forbindelse med beskyttelse af Natura 2000-arealer, samt at EU-medfinansieringssatsen for MVJ fortsat vil være 60%. Der arbejdes tillige på at få begrænset de administrative forpligtelser overfor overvågningsudvalget, ligesom der skal sikres en præcisering af, at den danske ø-støtteordning vil kunne fortsættes med EU-medfinansiering, og at det er muligt at støtte kultur- og fritidsaktiviteter i landdistrikterne.

Endelig arbejdes der for, at kriterierne for fordeling af midlerne under landdistriktpolitikken mellem de enkelte medlemslande i højere grad tager hensyn til nye prioriteter og finansieringsbehov, ikke mindst vedrørende internationale forpligtelser, som eksempelvis Natura 2000-indsatsen og implementeringen af vandrammedirektivet, mens hensynet til den tidligere budgetfordeling (past performance) bør nedprioriteres.

Da dele af landdistriktsstøtten under de nuværende finansielle perspektiver 2000-2006 hører under strukturfondsområdet, vil beløbsstørrelserne for landdistriktsstøtten 2007-2013 skulle vurderes i sammenhæng med de øvrige strukturfondsforhandlinger samt forhandlingerne om de finansielle perspektiver for 2007-2013. I den forbindelse vil udvidede muligheder for at støtte særlige indsatsområder skulle ske inden for de givne finansielle rammer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generel opbakning til forslaget, men der udestår stadig problemer især vedr. fordelingen mellem akserne, LEADER-andelen af budgettet, LEADER-reserven og fordelingskriterier mellem landene. Spørgsmålet om investeringsstøtte til store virksomheder er også af stor interesse for medlemslandene, ligesom mange er kritiske overfor udpegningskriterier for ugunstigt stillede områder.

Det må forventes, at der vil kunne opnås kvalificeret flertal for forslaget, hvori Danmark indgår.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. marts 2005 i forbindelse med forelæggelse af rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. marts 2005, jf. samlenotat af 1. marts 2005. Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om sagen den 25. februar 2005 i forbindelse med forelæggelse af rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. februar 2005, jf. samlenotat af 23. februar 2005, samt den 19. november 2004 i forbindelse med forelæggelse af rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. november 2004, jf. samlenotat af 12. november 2004. Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg i sagen den 12. august 2004.

Det foreløbige indhold af Kommissionens forslag (KOM (2004) 490) blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. juli 2004 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 19. juli, jf. samlenotat af 8. juli 2004.

6. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet om risiko- og krisestyring i landbruget

KOM (2005) 74

Revideret genoptryk af grundnotat af 6. april 2005. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt en meddelelse om risiko- og krisestyring i landbruget, herunder undersøgelse af mulighederne for finansiering via modulationsmidlerne samt mulighederne for kriseforanstaltninger under de fælles markedsordninger. Meddelelsen indeholder 3 optioner til brug for drøftelse i Rådet og i Europa-Parlamentet.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2005) 74 af 9. marts 2005 fremsendt en meddelelse til Rådet om risiko- og krisestyring i landbruget. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 9. marts 2005.

Kommissionen afgav i forbindelse med vedtagelsen af landbrugsreformen i 2003 en erklæring om, at den inden udgangen af 2004 ville fremlægge en meddelelse om risiko- og krisestyring i landbruget, herunder en undersøgelse af mulighederne for finansiering via modulationsmidlerne samt mulighederne for kriseforanstaltninger under de fælles markedsordninger.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en meddelelse, hvorfor nærhedsprincippet ikke er relevant.

Formål og indhold

Med reformen af den fælles landbrugspolitik, vil landbrugssektoren fra 2005 bevæge sig bort fra markeds- og prisstabiliseringsforanstaltninger, til direkte støtte med grundlag i enkeltbetalingsordningen. Reformen af den fælles landbrugspolitik vil medføre, at landbrugssektoren i Fællesskabet bliver mere markedsorienteret og dermed overlader det til landmændene at overtage styringen af de risici, der tidligere blev afbødet af markeds- og prisstøttepolitikken.

Kommissionen beskriver i tilknytning til meddelelsen i et arbejdsdokument de mange muligheder for risikostyring, der allerede findes under markedsordningerne, landdistriktspolitikken, solidaritetsfonden og statsstøttereglerne. Det fremhæves i meddelelsen, at der kan ske en videreudvikling af mulighederne for risikostyring, men Kommissionen understreger, at formålet ikke er at yde samme sikkerhed som den tidligere fælles landbrugspolitik gav før reformerne. Kommissionen fremhæver, at der derimod skal være tale om instrumenter til afhjælpning af midlertidige kriser.

I markedsordningen for oksekød er der en generel bestemmelse om krisestyring, som ikke eksisterer i andre markedsordninger. Der findes dog fortsat bestemmelser om sikkerhedsnet i krisetilfælde i mange af de sektorer, der er omfattet af reformen.

På denne baggrund finder Kommissionen det ikke hensigtsmæssigt at foreslå indførelse af sikkerhedsnetbestemmelser i de enkelte markedsordninger.

Der er i meddelelsen opstillet 3 optioner til eventuelle nye risiko- og krisestyringsforanstaltninger under landdistriktspolitikken. Disse opfylder ifølge Kommissionen kriterierne for indplacering i WTO's grønne boks. Kommissionen understreger endvidere, at der under landdistriktspolitikken kan iværksættes uddannelsesforanstaltninger for at få landmændene til i højere grad at udnytte de markedsbaserede risikostyringsmidler.

1. Forsikring mod naturkatastrofer - Produktionsforsikring

Det foreslås at overveje at gøre det muligt at yde EU-støtte til produktionsforsikringer (naturkatastrofer og sygdomme) under landdistriktspolitikken. Dette kunne ske ved at yde en samlet støtte på maksimalt 50 % af forsikringspræmien. Forsikringen udløses, hvis indkomsten falder med mere end 30 % under gennemsnittet af de 3 foregående år (eller 3 ud af 5 år, hvor bedste og dårligste år tages ud). Det vil endvidere være afgørende, at landmanden ikke kompenseres med mere end 100 %, hvor der tages hensyn til eventuelle andre offentlige kompensationsordninger. I forbindelse med produktionsforsikringer vil det ofte være dyrt for forsikringsselskaberne at tegne en genforsikring, hvorfor Kommissionen forslår, at det alternativt kan undersøges, hvorledes genforsikringsordninger kunne understøttes.

2. Gensidige forsikringsfonde

Gensidige forsikringsfonde kan etableres for at dele risikoen blandt en række producenter for at sikre indkomsten i tilfælde af nærmere fastsatte og specifikke indkomstab. Kommissionen finder, at det kan overvejes at yde midlertidig og gradvist faldende EU støtte til den administrative drift ved udviklingen af sådanne fonde.

3. Indkomstforsikring

Landbrugsreformen i 2003 har med afkoblingen af den direkte støtte skabt et instrument til stabilisering af landmandens indkomst, hvor landmanden uafhængigt af den afkoblede direkte støtte frit kan vælge at ændre eller omlægge produktionen. Kommissionen finder, at en eventuel indførelse af en indkomstforsikring, bør baseres på en generel ordning for alle sektorer og på EU-plan kombineret med yderligere forenklinger af de nuværende sikkerhedsnetsbestemmelser. Kommissionen fore-

slår, at det overvejes at indføre en indkomstforsikring for landmandens samlede indkomst baseret på en række principper:

- alle kriseramte landmænd skal kunne modtage støtte
- landmænd kan kun komme i betragtning, hvis deres samlede årsindkomst falder til under 70 % af gennemsnittet de 3 foregående år (eller 3 ud af 5 år, hvor bedste og dårligste år tages ud)
- indkomstforsikringen skal dække under 70 % af indkomsttabet
- indkomstforsikringen skal alene relateres til indkomst ikke til produktions- eller prisniveau
- mulighed for at toppe op med national statsstøtte skal disciplineres for at sikre lige konkurrencevilkår.

Kommissionen anfører, at en sådan foranstaltning kræver enighed om en nøjagtig regnskabsmæssig indkomstfastsættelse og om at medlemsstaterne indfører en ordning for referenceindkomst på beredningsplan.

Finansiering

Finansieringen af risiko- og krisestyringsforanstaltninger kan ifølge Kommissionen ske ved at gøre det muligt at anvende op til 1 % af modulationssatsen på 3-5 % i EU-15 (eller tilsvarende budgetandel af landdistriktsstøtten for de nye medlemsstater) til støtte til forsikringsordninger under den nye landdistriktspolitik, akse 1. Der er således ikke tale om yderligere udgifter for EU. Kommissionen understreger, at der bør være disciplin både i forhold til overholdelse af kriterierne i WTO for grøn boks samt nøje overvågning af og kontrol med anvendelsen af national statsstøtte.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger ikke.

Konsekvenser

Meddelelsen har i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Høring

Meddelelsen har været i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrugsraadet støtter omlægningen af EU's landbrugspolitik i en mere markedsorienteret retning. En medfølgende konsekvens er, at landmændene udsættes for mere svingende landbrugspriser, som tidligere blev afbødet af markeds- og prisstøttepolitikken. Den afkoblede støtte under enkeltbetalingsordningen er dog samtidig et vigtigt og stabilt bidrag til indkomsten. De markedsbestemte risici kan i nogen grad håndteres via øget anvendelse af terminshandel og kontraktproduktion. Disse markeds-mæssige instrumenter bør få en øget anvendelse i fremtiden, og uddannelse via landdistriktsprogrammet – som også nævnes af Kommissionen – vil være en mulighed.

Landbrugsraadet støtter, at sikkerhedsnetbestemmelser for oksekød ikke udbredes til de øvrige markedsordninger, idet væsentlige lagerdannelser bør undgås. Omvendt ønsker Landbrugsraadet ikke, at de resterende meget begrænsede muligheder for markedsstabilisering gennem støtteopkøb begrænses yderligere.

Landbrugsraadet vurderer foreløbigt, at både behovet for de tre skitserede optioner og deres nytteværdi i forhold til den betydelige administration, som de forudsætter, vil være beskeden.

For at en yderligere vurdering kan foretages, er der derfor behov for en betydelig afklaring af optionernes udformning, administration mv. Herunder er det endvidere vigtigt at sikre, at ordningerne ikke vil kunne resultere i konkurrenceforvridning.

Hvad specielt angår option 1 ønsker Landbrugsraadet sikkerhed for, at eventuelt forsikring mod husdyrsygdomme ikke under nogen omstændigheder kommer til at berøre de nuværende bekæmpelsesprogrammer for smitsomme husdyrsygdomme og deres finansiering gennem veterinærfond og markedsordninger.

For så vidt angår option 3 er Landbrugsraadet imod, at en anvendelse heraf skal resultere i yderligere svækkelser af markedsordningerne, som anført af Kommissionen. Landbrugsraadet vurderer, at ikke mindst denne ordning vil give anledning til en betydelig administration. Endelig savner Landbrugsraadet en forklaring på, hvordan man vil kunne finansiere ordningen gennem graduerede midler, som skal anvendes årligt, mens udbetalingerne vil ske meget uregelmæssigt.

På mødet i § 2-udvalget den 12. april 2005 fremhævede Landbrugsraadet, at man generelt er meget skeptiske overfor risiko- og krisestyring og frygtede, at det kunne påvirke markedsordningerne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er åben over for en drøftelse af Kommissionens meddelelse. Danmark er generelt imod indførelsen af ny støtte i den fælles landbrugspolitik, og sådanne tiltag bør overvejes meget nøje i forhold til blandt andet nuværende ordninger. En eventuel ordning bør i givet fald ske som erstatning for og ikke som supplement til de nuværende instrumenter i landbrugspolitikken. Fra dansk side anser man det desuden for vigtigt, at krisestyringsinstrumenter ikke er i strid med konkurrencereglerne, og at der ikke bliver tale om yderligere statsstøtte. Det er endvidere vigtigt, at instrumenter til risiko- og krisestyring i landbruget er omfattet af WTO's grønne boks.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Meddelelsen blev præsenteret på rådsmøde den 14. marts 2005. En række lande har allerede på nuværende tidspunkt tilkendegivet, at man støtter indførelse af en eller anden form for risiko- og krisestyringsinstrument i landbruget, mens en række andre lande har en mere skeptisk tilgang og ønsker en nøjere vurdering af de opstillede optioner i forhold til eksisterende instrumenter.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat i sagen den 6. april 2005.

Det forventede indhold af meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. marts 2005, jf. samlenotat af 1. marts 2005.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

7. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) Nr. 1883/78 om almindelige regler for finansiering af interventioner gennem Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Garantisektionen KOM (2005) 27

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har med KOM (2005) 27 fremlagt forslag om yderligere midlertidig EU-finansiering af medlemsstaternes renteudgifter i de tilfælde, hvor medlemsstaternes renteniveau overstiger det dobbelte af det gennemsnitlige renteniveau i EU. Dette sker særligt for at afhjælpe den vanskelige situation i Ungarn.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2005) 27 af 4. februar 2005 fremlagt forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EØF) Nr. 1883/78 om almindelige regler for finansiering af interventioner gennem Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Garantisektionen. Forslaget er oversendt til Rådet den 4. februar 2005.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 2, stk. 3 i Rådets forordning nr. (EF) nr. 1258/1999 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget forventes vedtaget som A-punkt på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Lovgivningen vedrørende den fælles landbrugspolitik forpligter medlemsstaterne til at opkøbe landbrugsprodukter, der er omfattet af en interventionsordning, hvilket medfører en økonomisk byrde for medlemsstaterne, som skal låne de midler, der er nødvendige for at foretage disse interventionsopkøb. Det er endvidere fastsat, at de deraf følgende finansielle udgifter for disse medlemsstater refunderes på basis af en ensartet sats for hele EU.

Visse nye medlemsstater, herunder særligt Ungarn, vil få væsentlige finansielle byrder som følge af de øgede kornmængder, der frembydes til intervention som følge af den øgede kornproduktion kombineret med en højere rentesats end generelt i EU. Derfor foreslår Kommissionen, at Rådet indfører en bestemmelse for budgetårene 2005-2007, hvor EU finansierer en del af de ekstraomkostninger, hvis en medlemsstats rentesats er højere end det dobbelte af den ensartede rentesats. EU vil dermed dække renteforskellen for de medlemsstater, som skal betale en rentesats, der er højere end det dobbelte af den ensartede rentesats. Den del af udgifterne, der defineres som forskellen mellem den ensartede sats og det dobbelte af denne sats, skal fortsat afholdes af medlemsstaterne. En lignende ordning fungerede fra 1994-1996.

Formandskabet har under forhandlingerne fremlagt et kompromisforslag, hvor ordningen kun kommer til at gælde i budgetårene 2005-2006. Der vil endvidere blive afgivet en erklæring fra Kommissionen og Rådet om, at denne ordning alene ikke vil kræve et tillægsbudget til budgetåret 2005.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser udover indvirkningerne på EU-budgettet. Kommissionen vurderer, at udgiften for hvert af budgetårene 2005-2006 vil være ca. 18 mio. €. Kommissionen vurderer, at ordningen i den nuværende situation vil omfatte hovedsageligt Ungarn og i mindre omfang Slovakiet, Polen og Storbritannien.

Høring

Forslaget har været i høring i §2-udvalget (landbrug). Udvalget havde ingen bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens foreløbige generelle holdning, at Danmark på det foreliggende grundlag kan støtte det tilpassede forslag, idet man har arbejdet for en mere restriktiv ordning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Drøftelserne viser, at der generelt er opbakning til det tilpassede forslag. Det tilpassede forslag forventes således vedtaget med kvalificeret flertal, hvori Danmark indgår.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Kommissionens forslag til ændringsbudget nr. 2 til EU's 2005-budget

KOM dokument foreligger ikke

.Der henvises til særskilt notat fra Finansministeriet.